

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1994-1995

OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

HANDELINGEN

COMMISSIE VOOR CULTUUR

VERGADERING VAN 9 MAART 1995

Interpellatie van de heer G. Vanleenhove tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de export van roerende cultuurgoederen naar niet-EU-lidstaten

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van de Raad voor Taaiadvies en de Taaltelefoon

Met redenen omklede motie

**VOORZITTER : de heer A. Schel-
lens**

— *De interpellatie wordt gehouden
om 10.10 uur.*

**Interpellatie van de heer G. Van-
leenhove tot de heer H. Weckx,
Vlaamse minister van Cultuur en
Brusselse Aangelegenheden, over de
export van roerende cultuurgoede-
ren naar niet-EU-lidstaten**

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vanleenhove tot de heer Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de export van roerende cultuurgoederen naar niet-EU-lidstaten.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer G. Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, inzake het vrije verkeer van goederen in de EU-lidstaten wordt een uitzondering gemaakt voor de cultuurgoederen die behoren tot het culturele erfgoed van de lidstaten. Ter zake hebben wij de verordening van de Raad van 9 december 1992 en de verordening tot de toepassing ervan van 30 maart 1993.

Tot dusver ontbreekt in ons land - en dit in weerwil van een jarenlang overleg tussen de gemeenschappen en de gewesten - nog altijd een sluitende verordening naar Belgisch recht die de uitvoer van roerende

culturele goederen, en in casu specifieke voor onze culturele identiteit zelfs primordiale en in se onoverdrachtelijke kunstwerken, reglementeert. Hoewel de rechtstreeks toepasselijke EU-verordening al in maart 1993 werd uitgevaardigd, blijkt die toepassing ervan in België nog altijd een dode letter te zijn.

Naar mijn mening is een snelle bescherming van ons kunstpatrimonium noodzakelijk wanneer men ziet dat de Verenigde Staten, Japan en de economische groeielanden uit het Verre Oosten, de kunstmarkt ijverig verkennen en, door hun financiële slagkracht, vrijwel volledig gaan beheersen. Ik denk vooral aan de bescherming van het burgerlijk patrimonium, vooral van het segment dat niet behoort tot de geïnventariseerde openbare collecties die, samen met de verzamelingen van de kerkelijke instellingen, eigenlijk automatisch beschermd zijn.

Ik geef u een voorbeeld. Het is voor kenners al lang geen geheim meer dat het prestigieuze Paul Getty Museum van Malibu in Californië hiaten vertoont in zijn collectie van de Vlaamse Meesters en bijgevolg zeer agressief op de kunstmarkt aanwezig is. Het museum verwerft daarbij vaak meesterwerken die de kunstliefhebbers van het land van herkomst in vertwijfeling en begrijpelijke woede achterlaten. Dat ondermeer dit museum zich ooit Ensors' meesterwerk *De Intrede van Christus te Brussel* verwierf, mag een

teken aan de wand zijn om, zonder verder uitstel, in een nauwgezette reglementering ter bescherming van het eigen culturele erfgoed te voorzien.

Mijnheer de minister, op 8 januari 1993 hebt u, in antwoord op een schriftelijke parlementaire vraag van de heer Suykerbuyk, zeer uitvoerig en zeer open uw visie op het probleem van de export van roerende en volkseigen cultuurgoederen, uiteengezet. Toen al meende ik te kunnen vaststellen dat in het door u voorgelegde concept in hoofdzaak aandacht werd besteed aan financiële en mercantiele aspecten en minder aan de artistieke waarde van het eventueel te beschermen patrimonium.

Ik wens de minister dan ook zes concrete vragen te stellen.

Ten eerste, hoe komt het dat, na twee jaar, tussen de gemeenschappen en de gewesten nog geen overeenstemming werd bereikt over de aard en over de uitvoeringsmodaliteiten van een verbod op export naar een niet-EU-lidstaat van goederen met een onmiskenbare eigen culturele identiteit, die precies omwille daarvan voor de eigen gemeenschap zouden moeten kunnen behouden blijven? Drie maart 1994 was trouwens de uiterste datum om de Europese richtlijn naar Belgisch recht om te zetten. Wij zijn nu reeds een jaar later.

Vanleenhove

Ten tweede, waarom werden er, bij de inderdaad nodige en nuttige categorieën van cultuuroederen zoals ze in de Europese verordening worden opgesomd, enkel waardedrempels van financiële aard vooropgesteld? Mag men daaruit bijvoorbeeld afleiden dat schilderijen onder de gestelde handelswaarde van 150.000 Ecu, per definitie niet kunnen behoren tot een patrimonium met een eigen culturele identiteit? Wat met kunstschilders waarvan de doeken nog niet toe zijn aan de vaak astronomische veilingprijzen van de Oude Meesters? We hebben in het recente verleden herhaaldelijk astronomische bedragen gehoord die eigenlijk fenomenaal zijn. Als men een dergelijke drempel hanteert, kan men zich afvragen of hun culturele identiteit daarmee eigenlijk per definitie niet als onbestaande wordt verklaard.

Is er in de eerste plaats geen nood aan een commissie die, op basis van kunsthistorische kennis, vergelijkende eruditie en ervaring en los van enig handelsbelang, kunstwerken op hun volkseigen waarde kan beoordelen vanuit een artistiek standpunt, zodat vergunningen al dan niet kunnen worden afgeleverd op basis van kunstbelang en niet enkel op basis van veilingprognoses en resultaten?

De bevraging van kunsthandelaars en verzamelaars - en u verwijst ernaar in uw antwoord aan senator Suykerbuyk - bij het voorbereiden van de verordeningsmodaliteiten is, omwille van een objectieve, ruime visie op de vele facetten van het kunstgebeuren, niet onbelangrijk. Toch kan niet worden ontkend dat deze kunstliefhebbers steeds een financieel aspect in hun beschouwingen moeten incalculeren, wat minder opportuun is bij het streven naar een artistieke beoordeling.

Ten derde, waarom wordt het streven naar een vlotte, praktische, rechtsvriendelijke en werkbare regeling bij het afleveren van vergunningen zo primordiaal toegespitst op het

punt "snelheid"? Zou het niet beter zijn dat de beslissende macht, als dat nodig is, ten opzichte van verkoop en export, het recht op een opschortende voorwaarde kan invoeren om, indien noodzakelijk, tijdruimte te scheppen voor een diepgaand onderzoek? Grote kunstwerken hebben op zichzelf eigenlijk een eeuwigheidswaarde zodat een nauwgezette beschouwing beslist wat tijd mag vergen, wat natuurlijk geen synoniem is van getreuzel. Met betrekking tot zo'n belangrijke aangelegenheid - ik geef toe dat zij vaak niet vrij is van subjectiviteit - als de instandhouding en de uitbouw van een cultuurpatrimonium, zal niemand eraan twifelen dat ook onze opdracht ten aanzien van de komende generaties essentieel is. We hebben niet het recht om, precies door een actuele haast, het culturele erfgoed van morgen aan te tasten.

Ten vierde, uit het antwoord aan senator Suykerbuyk blijkt dat u opteert voor een soort subrogatierecht, waarbij de onderscheiden gemeenschappen in dit land elkaar de mogelijkheid kunnen bieden om voor bijzondere culturele goederen, die zich op het grondgebied van de andere gemeenschap bevinden, een verkooprecht toe te kennen. Mijn vraag is waarom dit enkel tot dit verkooprecht is beperkt. Zou het niet beter zijn dit subrogatierecht uit te breiden tot het afleveren of niet-afleveren van vergunningen waarbij, in casu de diverse Belgische gemeenschappen, akkoord zouden moeten gaan over eventuele export?

Gelet op het feit dat bijvoorbeeld een geconsacreerd kunstenaar als wijlen Paul Delvaux zowel in Wallonië als in Vlaanderen heeft geleefd en gewerkt en er actief was, en gezien de vaststelling dat het bijna meer regel is dan uitzondering dat kunstenaars niet echt territoriaal honkvast zijn, lijkt het wellicht opportuun dat de onderscheiden gemeenschappen in casu samen zouden kunnen oordelen. Lange administratieve procedures kunnen hierbij wor-

den vermeden door de leden van een eventuele commissie - waarover ik daarnet heb gesproken - in zoverre te mandateren dat een zeer beperkte procedure kan volstaan om hun advies te laten bekrachtigen door hun respectieve overheden. Dat is een kwestie van uitvoeringsmodaliteit.

Ten vijfde is de vrees niet gegrond dat heel wat cultuuroederen, met een opgave van de geschatte waarde die onder de waardedrempel ligt zoals bepaald per categorie, in de toekomst zullen worden geëxporteerd naar staten waar en vanwaar zij zonder problemen kunnen worden geveild en uitgevoerd? Het spreekt voor zich dat controle op die praktijk altijd mogelijk is. Dit veronderstelt evenwel een enorme sterk gediversifieerde structuur, in samenspel bijna met verscheidene ministeries, departementen, besturen en diensten. Ik denk bijvoorbeeld aan Cultuur, Financiën, Justitie enzovoort, waarvan uiteindelijk de financiële implicaties wellicht niet langer realistisch zijn.

Ten zesde, waarom werd nog geen werk gemaakt van de EG-richtlijn die aan het land van herkomst het recht toekent om voor de rechtbank van de staat naar waar een cultuuroed goed werd uitgevoerd, de terugkeer van het cultuuroed te vorderen? Waarom wordt bovendien niet bedongen, vooral dan onder EG-lidstaten, automatisch een recht van verkoop te verlenen wanneer er in deze of gene lidstaat een cultuuroed wordt geveild dat duidelijk tot het volkseigen patrimonium van een andere lidstaat behoort, een cultuuroed dat bijvoorbeeld door historische omstandigheden in het buitenland terecht kwam? Indien een dergelijke maatregel had bestaan, zou bijvoorbeeld nooit het unieke zestiende eeuwse Getijdenboek van Spinola, verluicht door de Gentenaar Gerard Horenbout, ons misschien beter bekend als de meester van Koning James IV van Schotland, in een verzameling in de Verenigde Staten zijn terechtgekomen. Dit Getijden-

Vanleenhove

boek is een juweeltje van Vlaamse miniatuurkunst.

Mijnheer de minister, ziedaar een zestal zeer concrete vragen. U zult wellicht zeggen dat "Europa" hierin een zeer belangrijke rol speelt en dat u daarop niet volkomen vat hebt. Ik meen echter dat in de onderhandelingen, en zeker binnen de Europese bevoegdheden inzake de regio's, een en ander kan worden bedongen teneinde toch aan een aantal vragen tegemoet te kunnen komen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, collega's, allereerst wil ik de heer Vanleenhove danken voor zijn uitvoerig met voorbeelden gedocumenteerde interpellatie. Ze geeft mij ook de gelegenheid om, vooraleer nader in te gaan op de concrete vragen, enige verduidelijking te geven over de stand van zaken van de regelgeving in Europa, in België en binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Het is juist, zoals de heer Vanleenhove heeft gezegd, dat op 30 maart 1993 de Europese Commissie de toepassingsbepalingen heeft aangenomen voor de verordening nummer 3.911 van 1992 van de Raad van 9 december 1992 betreffende de uitvoer van cultuurgoederen. Deze verordening regelt de uitvoer van cultuurgoederen naar een land buiten de Europese Unie en bepaalt dat voor uitvoer van deze cultuurgoederen behorend tot een aantal categorieën en beperkende waardedrempels, een uitvoervergunning is vereist.

Op 15 maart 1993 heeft de Raad van de Europese Unie de richtlijn 93/7 aangenomen betreffende de teruggave van cultuurgoederen die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van een lidstaat verblijven.

De Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap zijn in de

loop van de maand mei 1993 gesprekken begonnen over de omzetting van de verordening en de richtlijn van de Europese Unie. Vooraf hebben wij aan de Raad van State om een advies gevraagd. In zijn advies van 14 juli 1993 verwoordt de Raad van State de noodzaak van een voorafgaand samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen alvorens ook maar enige decretale wetgeving betreffende deze materie kan worden opgesteld. Na dit advies van de Raad van State wordt door de Vlaamse en de Franse Gemeenschap na ettelijke vergaderingen een voorontwerp van samenwerkingsakkoord uitgewerkt evenals een voorontwerp van besluit betreffende een vergunning voor de uitvoer van cultuurgoederen buiten het douanegebied van de Europese Unie.

In zijn advies van 21 april 1994 zegt de Raad van State betreffende beide voorontwerpen dat de gemeenschappen in principe wel zijn bevoegd te bepalen of goederen al dan niet buiten de Europese Unie mogen worden gebracht, doch dat alleen de federale staat bevoegd is voor het afleveren van de uitvoervergunningen. Daarnaast wijst de Raad van State erop dat de federale overheid bevoegd is voor de culturele goederen die zich in het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad bevinden. De heer Vanleenhove heeft bij wijze van voorbeeld verwezen naar Paul Delvaux. Hij heeft gelijk als hij zegt dat kunstenaars niet grondgebonden zijn. Paul Delvaux heeft ook vrij lang te Brussel gewerkt. Dit alles alleen maar om de complexiteit van de adviezen van de Raad van State te illustreren.

De Franse Gemeenschap heeft zich met dit advies gericht tot het Overlegcomité. Wij kunnen inderdaad geen verdere stappen doen zonder de federale overheid hierbij te betrekken. Op 5 juli 1994 heeft het Overlegcomité beslist tot de oprichting van een werkgroep ad hoc om met de opmerkingen van de Raad van State in de diverse adviezen re-

kening te houden en teneinde een nieuw voorontwerp van samenwerkingsakkoord op te stellen tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten. In februari 1995 heeft deze werkgroep haar werkzaamheden beëindigd. De resultaten zijn begin april 1995 geagendeerd op het Overlegcomité.

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat het goed was vooraf enkele toelichtingen te geven. Ik kan er nog aan toevoegen dat de meeste van deze vergaderingen op mijn kabinet hebben plaatsgevonden. Mijn adviseur Beeldende Kunsten nam dikwijls de leiding van deze vergaderingen. Wanneer men echter een vergadering moet bijeenroepen waarbij zowel vertegenwoordigers van de federale overheid als van de gemeenschappen en de gewesten zijn betrokken, kan ik u verzekeren dat het geen eenvoudige klus is.

Ik kom nu tot de specifieke vragen van de heer Vanleenhove. Op sommige zal ik concreet kunnen antwoorden, op andere niet gelet op het feit dat uit de procedure blijkt dat wij nog niet aan de finale regeling toe zijn. Ik betreurt dit eveneens, maar de complexiteit op het staatkundige vlak in ons land is van die aard dat wij nog geen definitieve besluiten hebben kunnen trekken betreffende de inschrijving in het interne Belgische recht van de betrokken richtlijn en de verordening.

Wat de eerste vraag betreft, geeft mijn inleiding reeds een gedeeltelijk antwoord, al zijn alle discussiepunten nog niet opgelost. Zo vraagt bijvoorbeeld de federale overheid een exclusieve bevoegdheid voor de biculturele instellingen. Er is ook nog discussie omtrent het al dan niet beperken van de douaneposten voor de uitvoer van cultuurgoederen. Deze beide punten zullen door het Overlegcomité moeten worden beslecht.

Het ontwerp van samenwerkingsakkoord moet nog worden voorgelegd aan al de bevoegde regeringen. Ik hoop dat het Overlegcomité begin

Weckx

april hierover uitsluitend zal geven zodat de huidige regeringen het samenwerkingsakkoord nog principieel kunnen goedkeuren. Op die manier kunnen de volgende regeringen het samenwerkingsakkoord aan de nieuwverkozen parlementen voorleggen.

Om te voldoen aan het advies van de Raad van State vereist het huidige ontwerp van samenwerkingsakkoord niet minder dan 14 ministeriële handtekeningen. Dat is eens te meer een bewijs van de enorme complexiteit aan bevoegdheden in deze problematiek.

De EG-verordening inzake de uitvoer van cultuurgoederen is een douaneverordening die werd opgesteld door de diensten van de Europese Unie.

De verordening die het begrip cultuurgoed omschrijft als een object dat tot een van de cultuur-historische categorieën van de bijlagen van de verordening behoort en boven de voor deze categorie gehanteerde waardedrempel uitkomt, verplicht de uitvoerder van een cultuurgoed ertoe over een uitvoervergunning te beschikken om het goed buiten de Europese Unie te brengen.

Het is correct dat de verordening geen definitie geeft van het begrip "nationale schat". Lidstaten bepalen autonoom welke cultuurgoederen zij beschouwen als nationaal cultureel erfgoed.

Niets belet hen een cultuurobject dat niet tot een van de categorieën van de verordening behoort, als nationale schat te beschouwen. Dit cultuurgoed is echter niet vergunningsplichtig.

Mijnheer Vanleenhove, ik ga akkoord met uw suggestie een commissie van experts op te richten inzake de beoordeling van de cultureel-historische waarde van een goed. Het is inderdaad niet gemakkelijk objectieve normen te bepalen inzake de al

dan niet classificering van een goed als "nationale schat".

Tijdens uw interpellatie hebt u, mijns inziens eveneens terecht, gezegd dat een snelle afhandeling niet ten koste van de kwaliteit mag gebeuren.

Een tweetrapsysteem kan een mogelijke oplossing bieden om deze tegengestelde belangen met elkaar te verzoenen. In eerste instantie betekent dit dat alle aanvragen aan mijn administratie moeten worden voorgelegd. Vervolgens kan de administratie zelf de toestemming geven voor de uitvoer van cultuurgoederen die niet tot een van de categorieën van de verordening behoren. Voor cultuurgoederen waarvan de administratie in haar advies van mening is dat ze mogelijkwijze wèl tot het cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap behoren, kan een "langere procedure" worden uitgewerkt. In dergelijke gevallen is het meer dan wenselijk dat een commissie van experts ter zake advies verleent.

U hebt ook een vraag gesteld over het subrogatierecht.

In mijn antwoord op de parlementaire vraag van 8 januari 1993 van de heer Suykerbuyk heb ik verwezen naar het subrogatierecht.

Alhoewel in het huidige ontwerp van samenwerkingsakkoord het subrogatierecht niet is opgenomen, moet dit, mijns inziens, in een latere fase wel worden overwogen.

Ik moet er u wellicht niet van overtuigen dat de mogelijkheid voor gemeenschappen om gezamenlijk over de aangevraagde uitvoervergunningen te beslissen, botst op de zeer complexe bevoegdheidsverdeling ter zake.

Het huidige ontwerp van samenwerkingsakkoord bevat evenwel de nodige samenwerkingsprocedures zodat een gecoördineerd vergunningsbeleid mogelijk wordt.

Uw vrees inzake de uitvoer en veiliging van cultuurgoederen met een geschatte waarde onder de waardedrempel is, alhoewel niet geheel onterecht, toch wat voorbarig. Tot op heden beschikt België niet over een aangepaste wetgeving inzake de uitvoer van cultuurgoederen. De regeling die hopelijk binnenkort tot stand kan komen, zal de mogelijke fraude bemoedigen. Het is echter een illusie te denken dat het samenwerkingsakkoord elke vorm van fraude zal bannen.

De eigenaars en de kandidaat-uitvoerders moeten worden aangemoedigd om de correcte weg te volgen. Dit is enkel mogelijk op basis van een vergunningssysteem waarbij de rechten van de eigenaar niet in overdreven mate worden aangetast ; zo niet, wordt de kans op winst via fraude te groot.

U zult wel begrijpen dat het wegvallen van een douanecontrole aan de binnengrenzen van de Europese Unie ervoor zorgt dat een perfect sluitende regeling onmogelijk is.

Uw laatste vraag handelt over de omzetting van de verordening in Belgisch recht.

Dat is een federale bevoegdheid.

De minister van Justitie heeft ter zake een wetsontwerp ingediend. De Raad van State zal hierover in juni advies uitbrengen.

De richtlijn is uitsluitend van toepassing op cultuurgoederen die tegen de wetten op de bescherming van het roerend cultureel erfgoed van de lidstaat van herkomst in, naar een andere lidstaat van de Europese Unie werden gebracht. Op het ogenblik dat het cultuurgoed zich buiten de Europese Unie bevindt, is het niet langer terugvoerbaar.

Mijnheer Vanleenhove, ik ben er mij van bewust dat u op een aantal vragen geen concreet antwoord hebt gekregen.

Weckx

Ik herhaal met klem dat de Vlaamse Gemeenschap heel wat inspanningen heeft geleverd om deze problematiek op te lossen.

Ik herhaal eveneens dat het Overlegcomité van april 1995 ter zake van kapitaal belang is. Indien het Overlegcomité het licht op groen zet, kunnen de huidige regeringen het samenwerkingsakkoord principieel laten goedkeuren. Dit samenwerkingsakkoord is een conditio sine qua non voor verdere decreetgevende initiatieven.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer G. Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitvoerig en eerlijk antwoord.

Het verheugt mij dat het ontwerp van samenwerkingsakkoord volgende maand door het Overlegcomité wordt besproken zodat deze regering het nog kan goedkeuren.

De vele concrete probleemgevallen, waarvan ik er slechts enkele heb opgesomd, tonen duidelijk aan dat een beslissing ter zake niet mag worden uitgesteld.

Ik geef graag toe dat de problematiek zeer complex is en het een waar huzarenstuk is om binnen de Belgische staatstructuur ter zake een consensus te bereiken.

Mocht dit in de komende weken het geval zijn, verdienen u en uw medewerkers, mijns inziens terecht, een pluimpje.

Mijnheer de minister, ik zie hoopvol uit naar de resultaten van het samenwerkingsakkoord.

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx : Mijnheer de voorzitter, zal de minister de leden van de Vlaamse Raad inlichten over het voorontwerp van samenwerkingsakkoord ?

Zal de Raad de gelegenheid krijgen dit voorontwerp te bespreken en goed te keuren of hebben de overlegorganen het laatste woord zodat de Vlaamse Raad voor voldongen feiten zal staan ?

Minister H. Weckx : Het samenwerkingsakkoord zal aan de voorzitter van de Vlaamse Raad worden meegegeeld. Wat het technische aspect betreft, kan ik op dit ogenblik niet zeggen of dit samenwerkingsakkoord in ons decreet zal worden opgenomen of via een afzonderlijk decreet zal moeten worden goedgekeurd.

De heer L. Dierickx : Het voorontwerp zal dus niet worden meegegeeld ?

Minister H. Weckx : Nee, het samenwerkingsakkoord zal worden meegegeeld als we de akkoorden van de verschillende regeringen hebben.

De heer L. Dierickx : Dan zal er dus niets meer aan te doen zijn ?

Minister H. Weckx : Niet aan dat samenwerkingsakkoord, nadat het door de regeringen zal zijn goedgekeurd.

De heer L. Dierickx : In normale termen noemt men dat een democratisch deficit.

— *Het incident wordt gesloten om 10.40 uur.*

— *De interpellatie wordt gehouden om 10.41 uur*

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van de Raad voor Taaiadvies en de Taaitelefoon

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Maertens tot de heer Weckx, Vlaamse minister

van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van de Raad voor Taaiadvies en de Taaitelefoon.

De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, verontschuldig mij als ik straks misschien een beetje hard zal overkomen. Het is niet omdat ik vanuit de oppositie spreek, maar wel omdat we hier met een belangrijk taalfait te maken hebben dat ik eventjes hard op de bal zal spelen. Dat is ook de reden waarom ik niet zo genuanceerd zal zijn als collega Vanleenhove. Bovendien hebben wij trouwens allemaal nog taaiadvies nodig.

Bij koninklijk besluit van 26 maart 1971 richtte de toenmalige minister van Cultuur, Frans Van Mechelen, een Raad voor Taaiadvies op waaruit een Taaitelefoon voor particulieren groeide. Die telefoon stond na korte tijd roodgloeiend.

Op 12 maart 1975 keurde de toenmalige jonge Cultuurraad het decreet betreffende de Raad voor Taaiadvies goed. Het decreet bepaalde in artikel 2, § 1 als eerste opdracht van die Raad en ik citeer : "Advies in zaken die verband houden met de bevordering van de kennis en het goede gebruik van de Nederlandse taal". Wie er de Handelingen op naslaat, komt tot de vaststelling dat het toen duidelijk de bedoeling van de decreetgever was de Taaitelefoon een beter structureel karakter te bezorgen. Daarnaast, in artikel 2, § 2 gaf de decreetgever aan de Raad de secundaire opdracht de ambtelijke terminologie vast te stellen. Dit decreet werd in één commissievergadering besproken en door de Raad eenparig goedgekeurd. Iedereen was ervan overtuigd dat het echt belangrijk was.

De Taaitelefoon werkte bijzonder vlot en efficiënt. De medewerker verbonden aan de Raad voor Taaiadvies ontving destijds gemiddeld 25 tot 30, soms 50 taalvragen per dag.

Maertens

De Taaltelefoon beantwoordde op dat ogenblik volledig aan een maatschappelijke behoefte. De drijvende kracht achter dit alles was Walter Debrock.

In zijn antwoord op mijn vraag nr. 44 van 9 december 1994 zegt de minister en ik citeer : "Het was een goed initiatief, maar de Raad heeft er zich te zeer mee vereenzelvigd en zijn decretale opdracht daarmee erg limitatief ingevuld". Verder zegt de minister ook nog : "Artikel 2, § 1 van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor Taaiadvies houdt geen enkele verplichting in tot oprichting van een Taaltelefoon" en verder : "de adviezen kunnen dus evenzeer betrekking hebben op de eventuele beleidsmaatregelen als op de concrete vragen van burgers. Ik wens hiervoor te verwijzen naar artikel 12 van het Taalunieoverdrag". Hier breekt u, mijnheer de minister, met het decreet van onze Raad. Dit is toch een bijzonder vreemde interpretatie. Ik citeer artikel 12 van het Verdrag : "De Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, hiernage noemd de Raad, heeft tot taak : a) desgevraagd of uit eigen beweging aan het Comité van Ministers adviezen voor te stellen enzovoort; b) alle verdere werkzaamheden en taken te verrichten die voortvloeien uit zijn statuten". Als ik de statuten lees, dan stel ik vast dat in artikel 3 wordt verwezen naar de artikelen 12 en 14 van het Taalunieoverdrag en enkel het punt b) meer wordt omschreven, namelijk als volgt : "Desgevraagd of uit eigen beweging adviezen uit te brengen aan derden op het terrein van de Nederlandse taal en letteren, indien hij dit voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de Taalunie gewenst acht".

Ik resumeer even de vier doelstellingen van de Taalunie, vervat in artikel 3 van het Taalunieoverdrag en ik citeer : "De gemeenschappelijke a) ontwikkelingen van de Nederlandse taal ; b) bevordering van de kennis en het verantwoorde gebruik van de

Nederlandse taal ; c) bevordering van de Nederlandse letteren ; d) bevordering van de studie en verspreiding van de Nederlandse taal en letteren in het buitenland".

Als ik dit alles naast elkaar leg, dan moet ik daaruit concluderen ten eerste, dat de minister zich vergist ; ten tweede, dat de minister zich achter de Taalunie verstoppt om geen initiatief te moeten nemen. De minister vergist zich wanneer hij meent dat de Raad zijn decretale opdracht erg limitatief heeft ingevuld. Immers, de secundaire opdracht in artikel 2, § 1 werd reeds door het Taalunieoverdrag in 1980 overgenomen. Alleen de door de decreetgever bedoelde primaire opdracht, de Taaltelefoon, bleef uiteindelijk over.

Wanneer de minister zegt dat artikel 2, § 1 geen enkele verplichting inhoudt tot oprichting van de Taaltelefoon, dan heeft hij gelijk naar de letter, maar niet naar de geest van de Handelingen. Wanneer de minister daar nog aan toevoegt dat de adviezen evenzeer betrekking hebben op de beleidsmaatregelen als op de concrete vragen van burgers, en daarbij naar artikel 12 van het Taalunieoverdrag verwijst, dan zegt hij eigenlijk op een bedekte wijze dat hij de Taaltelefoon naar ambtelijk advies zal ombuigen en dat de vragen van de burgers hem eigenlijk niet interesseren. De burgers moeten maar een beroep doen op artikel 12 van het Taalunieoverdrag.

Mijnheer de minister, ik ben geschokt door de typering in uw antwoord dat telefoonadvies aan de burger fragmentarisch, occasioneel en vrijblijvend is. De burger die voor zijn bureau zit te schrijven en zijn tekst goed wil formuleren - en dat willen wij allemaal - heeft dringende behoefte aan een advies, zoals de patiënt die een arts raadpleegt. Bovendien is dat nog iets anders dan een systematische beschrijving van de symptomen. We moeten op een bepaald ogenblik hulp hebben.

Als het de prioritaire opdracht van de Raad voor Taaiadvies moet zijn de ambtelijke terminologie vast te stellen, dan wens ik te vernemen hoe vaak de Vlaamse regering de Raad om advies heeft gevraagd. Dat blijkt in elk geval niet uit het onvoorstelbare jargon dat in de onderwijsdecreten wordt gebruikt. Collega Vanleenhove zal zich herinneren dat, toen wij einde 1992 dit decreet voor de eerste maal konden inkijken, er nogal wat diende te worden gewijzigd. Voor een onderwijsdecreet is dit onvoorstelbaar. Ik zal hier niet dieper op ingaan.

Deze houding van de minister wordt door de feiten nog bevestigd, want sedert september 1992 werd de heer Cox, samen met de hele bibliotheek van de Raad, voorzichtig doorgegluisd naar de cel Vertalingen en Taaiadvies van de Vlaamse Gemeenschap en werden zelfs nog twee medewerkers aangeworven. Deze bibliotheek en het archief behoren nochtans tot de Raad voor Taaiadvies. Is over deze vervreemding ooit een beslissing genomen ?

Om de zaak helemaal af te maken, werden de verschillende artikelen van het decreet tijdens uw beleidsperiode - en ook reeds voor een deel onder uw voorganger - niet meer uitgevoerd. Ik weet niet of dit met opzet gebeurde, maar ik wil deze artikelen toch even op een rijtje zetten.

Ten eerste, artikel 4 : De leden van de Raad worden voor drie jaar benoemd. De laatste keer gebeurde dit in 1990. Op dit ogenblik is er dus geen decretaal beschermde Raad voor Taaiadvies meer.

Ten tweede, artikel 6 : de Raad vergadert ten minste vier maal per jaar. Dit is de jongste jaren niet meer gebeurd. De onderhandelingen tussen 30 maart 1993 en 29 juni 1993 kunnen bezwaarlijk als vergaderingen van de Raad voor Taaiadvies worden beschouwd. De heer Berode is enkel de voorzitter ervan.

Maertens

Ten derde, artikel 7 : de Raad brengt ieder jaar aan de Vlaamse Raad verslag uit over zijn werkzaamheden. Dit is de jongste jaren niet gebeurd. Ik weet trouwens niet of het ooit is gebeurd.

Ten vierde, artikel 2, § 2 : de Raad stelt de ambtelijke terminologie vast. Dit is door het Taalunieverdrag voorbijgestreefd en zonder voorwerp gebleven.

Ten vijfde, artikel 5 : de bevoegde minister wijst de personeelsleden aan. De minister heeft ze gewoon weggekocht of doorgesluist en niets in de plaats voorzien.

Mijnheer de minister, naar mijn oordeel blijft van het decreet en de Raad voor Taaiadvies niets meer over. Ik meen te moeten zeggen dat u dit decreet hebt uitgehold. In het begin en op het einde van uw antwoord op mijn vraag nummer 44 vind ik het nogal vreemd wanneer u zegt : "Ik blijf nog steeds bij mijn voornemen om in Vlaanderen het telefonisch taaiadvies aan de burger nieuw leven in te blazen." Mijnheer de minister, in feite blaast u al twee jaar lang de verkeerde kant uit ! Uw reanimatietechniek lijkt bijzonder weinig levenwekkend te zijn. Tot slot zegt u - wat mijns inziens met het voorgaande in tegenstelling staat : "De Taaltelefoon wordt afgeschaft als dienstverlening vanwege de Raad voor Taaiadvies." Daarmee bedoelt u uiteindelijk dat het enige wat van het decreet nog kon overblijven, wordt afgeschaft. Verder zegt u : "De burger kan enkel nog schriftelijk advies vragen aan de voorzitter van de Raad voor Taaiadvies." Er is echter niet eens nog een voorzitter ! Het artikel 4 van het decreet werd immers niet meer uitgevoerd. In feite neemt u de burger niet ernstig. Toch lees ik in Vlaanderen-Europa 2002, bladzijde 91 : "De overheid moet voorwaarden creëren opdat ook elders in de samenleving - en u had het net voordien over de bestuurstaal - correct Nederlands wordt ge-

sproken en geschreven." Dit zijn mooie woorden !

Volgens het antwoord werd op 29 juni 1993 in het kabinet van de minister overeengekomen dat de burger nog enkel schriftelijk advies kan vragen aan de voorzitter van de Raad voor Taaiadvies. Ik zou graag weten op welke wijze dit akkoord werd bekendgemaakt, of er daartoe een adres werd meegedeeld en of er sindsdien inderdaad schriftelijk advies is gevraagd en gegeven. Hoe komt het dat zelfs de ambtenaren van de afdeling Taaiadvies van die beslissing niet op de hoogte waren ?

Mijnheer de minister, uw beleid inzake taalzorg staat wel heel ver af van de gewone burger, zelfs van heel wat van onze ambtenaren. Wie zei ook weer heel, heel lang geleden "De taal is gansch het volk" ? Wat schreef professor Geerts, wiens recente spellingvoorstellen ook door u werden, en ik wil niet zeggen, afgevoerd maar omgebogen, in Taalbeheersing in de Praktijk uit 1991 ? Hij zegt : "De beheersing van de standaardtaal mag niet het voorrecht van de elite blijven !" Dit is ook de grondige bezorgdheid van mijn interpellatie ; het mag inderdaad niet het voorrecht van de elite blijven. Dit is onder meer ook de betekenis van ons "groene" beleidsvoorstel, met name "De bestaande culturele samenwerking in het Taalunieverdrag moet worden uitgebreid en veel dynamischer zijn. "Dit is een van de vaststellingen wanneer wij beweren dat "de Taalunie teveel gericht is op de uniformisering van de formele taalregels." Dit verduidelijkt dan ook waarom ik vorig jaar in de Interparlementaire Commissie (IPC) de term "zwakke taalgebruiker" lanceerde bij de bespreking van de spellingwijziging, en wat de betekenis is van punt 2 van onze goedgekeurde resolutie 467 van 27 januari 1994 betreffende de kwaliteit van de bestuurstaal in de Vlaamse Gemeenschap. Voor u is het nu wellicht duidelijk wat Mia Doornaert in Kulturleven van oktober 1993 bedoelt

als ze niet alleen zegt dat "de goede taalbeheersing van het Nederlands bij de Vlamingen aan het stilvallen is" maar eraan toevoegt dat er "veeleer een achteruitgang is". Hierbij verwijst zij naar de politieke leiders, dus wij allemaal. Nu begrijp ik ook waarom er niets is gebeurd sedert de interpellatie over ditzelfde onderwerp van collega Van Grembergen op 20 april 1993 en waarom u op drie van zijn vier vragen niet eens hebt geantwoord, en waarom collega Van Grembergen daarmee ook vrede nam.

Wanneer u in uw antwoord beloofde met de voorzitter van de Vlaamse Raad deze problematiek te onderzoeken en zelfs zegde : "Zo zullen wij eindelijk vaart kunnen brengen in het dossier !", dan denk ik aan de "uitvaart" van de Taaltelefoon die u "nieuw leven zou inblazen".

Wanneer ik in uw antwoord op mijn bovenvermelde vraag nummer 44 lees dat "Noch de vragen, noch de antwoorden op een systematische wijze werden verwerkt of uitmondten in normatieve waardenlijsten" wat de bestaansredenen van de Taaltelefoon had kunnen waarborgen, moet ik daarbij vragen hoe dit had gekund, én zonder middelen én met een medewerker die anderhalve dag per week ter beschikking was en vanaf september 1993 zelfs helemaal niet meer. Dit is toch het zuiverste bewijs dat er vanuit het beleid niet het minste begrip en geen enkele aandacht voor bestaat, mooie beloftes in Vlaanderen-Europa 2002 ten spijt.

Mijnheer de minister, om te eindigen wil ik nog een paar opmerkingen maken over de ter ziele gegane Taaltelefoon.

Ten eerste, de Taaltelefoon werd, zowel in Nederland als in Wallonië, naar het voorbeeld van Vlaanderen georganiseerd. Onze noorderburen hebben er twee, met vier personeelsleden, wel op geprivatiseerde basis. Onze Franstalige landgenoten hebben er eveneens twee maar wel als

Maertens

openbare dienstverlening. Beide werken optimaal.

Ten tweede, het meerjarenbeleidsplan 1993-1997 van de Nederlandse Taalunie voorziet in een Taaiadviesdatabank, een Taaiadviesoverleg (TAO) en een Taaiadviescommissie (TAC). Dit kost Vlaanderen in 1995 4.294.000 frank. Dit is echter geen dienstverlening aan het publiek dat binnen het TAO zou kunnen worden georganiseerd : "met het oog op de ontwikkeling van een versie voor gewone taalgebruikers". Momenteel wordt alleen maar onderzoek verricht naar structurele methoden. Geïnfomatiseerd taaiadvies voor de burger kan daarom nog vele jaren uitblijven. Daarnaast bestaat de TAC slechts voor een periode van drie jaar en houdt zich enkel bezig met taaiinterne, puur taalkundige problemen ; ik omschrijf het als puur academisch.

Ten derde, de Vlaamse situatie inzake taaiadvies is niet vergelijkbaar met de Nederlandse. Een oppervlakkig onderzoek wees uit dat de vragen uit Vlaanderen grotendeels van andere aard waren dan de vragen die in Nederland aan wat ik zou omschrijven als de "betaaltaaltelefoon" werden gesteld. Vlamingen, hoe verzorgd hun taaihouding ook is, hebben nog altijd eerst en vooral nood aan taaizuivering en creatief woordgebruik.

Ten vierde, geen enkel artikel uit het Taalunieverdrag verhindert de oprichting van een aparte Vlaamse Taaltelefoon ; de artikelen 4c en 5e en b van het Verdrag zeker niet. Artikel 5b bepaalt zelfs dat "particuliere initiatieven die tot de verwezenlijking van de doelstellingen van de Taalunie kunnen bijdragen, moeten aangemoedigd worden." Dus nogmaals het woord "moeten" zoals in Vlaanderen-Europa 2002. Een dotatie van een paar miljoen frank per jaar stelt de Taaltelefoon zeker meteen in werking. Of dit nu in dit huis, in het Boudewijncomplex of op het

secretariaat van de Vereniging Algemeen Nederlands moet gebeuren, is een open maar ook een secundaire vraag.

Mijnheer de minister, ik verzoek u dan ook dringend hiervan in de eerstkomende weken werk te maken, want wij hebben niet veel tijd meer.

Als uw antwoord mij niet voldoet, zal ik een met redenen omklede motie indienen en een voorstel tot wijziging van het decreet van 12 maart 1975. Het voorstel is klaar, kan meteen worden ingediend en zou dan onmiddellijk bij het begin van de volgende regeerperiode kunnen worden besproken.

Mijnheer de minister, graag kreeg ik nu duidelijker antwoorden dan destijds aan de heer Van Grembergen werden gegeven, op de volgende tien vragen.

Ik kan de meeste antwoorden reeds bevroeden.

Ten eerste, werd er na het verloop van de periode van 3 jaar een nieuwe Raad voor Taaiadvies ingesteld ?

Zo neen, waarom niet ?

Is er op dit ogenblik nog een decreetaal gelegaliseerde Raad in functie ? Ik heb zelf reeds gezegd dat dit niet het geval is.

Ten tweede, welke personeelsleden werken op dit ogenblik, in uitvoering van artikel 5 van het decreet, voor de Raad ?

Heeft de regering bij ontstentenis hiervan reeds beslist tot nieuwe benoemingen ? Zo neen, waarom niet ?

Ten derde, hoeveel malen heeft de Raad, in uitvoering van artikel 6 van het decreet, sedert zijn benoeming in 1990 per jaar vergaderd ?

Wat is de reden voor een eventueel niet geregeld vergaderen ?

Ten vierde, heeft de Raad, in uitvoering van artikel 7 van het decreet, se-

dert zijn benoeming een jaarverslag aan de Vlaamse Raad overhandigd ?

Ten vijfde, heeft de Raad, in uitvoering van paragraaf 2 van artikel 2 van het decreet, de ambtelijke terminologie vastgesteld ?

Zo neen, waarom niet ?

Ik verwacht dat u in uw antwoord zult verwijzen naar de Nederlandse Taalunie.

Ten zesde, over welke financiële middelen beschikte de Raad sinds 1990 ?

Wartoe werden zij aangewend ?

Ten zevende, is het in de veronderstelling dat het decreet niet langer wordt uitgevoerd, nog zinvol dit nog te laten bestaan ?

Heeft de minister reeds een initiatief genomen om het decreet op te heffen ?

Zo neen, waarom niet ?

Ten achtste, werd ter zake overlegd met de voorzitter van de Vlaamse Raad ?

Wanneer ?

Welke waren de beleidskeuzen en de uitvoeringstermijn ?

Ten negende, hoeveel schriftelijke vragen van burgers heeft de voorzitter van de Raad jaarlijks ontvangen sedert de buitengebruikstelling van de Taaltelefoon ?

Ten slotte, binnen welke termijn en op welke wijze zal de Taaltelefoon opnieuw worden ingevoerd ?

Werden er binnen het departement ter zake reeds voorstellen gedaan ?

Welk personeelskader en welk budget worden voorzien ?

Mijnheer de minister, de groenen willen niet méér Vlaanderen, maar een beter Vlaanderen.

De Taaltelefoon is daarvan een typisch voorbeeld.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer G. Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, ik wens mij aan te sluiten bij de interpellatie van de heer Maertens.

Ook ik betreur dat de Taatelefoon niet langer wordt afgehaakt.

Dat de Taatelefoon tussen 20 en 30 maal per dag rinkelde, bewijst dat heel wat mensen nood hebben aan taaiadvies.

Ik geef grif toe dat de Taatelefoon ter zake niet het enige zaligmakende instrument is en dat men binnen de Nederlandse Taalunie over een heel gamma instrumenten beschikt om taaiadvies te verstrekken. De informatica kan, in de toekomst, daarbij zeker een nuttige rol spelen.

Het grote voordeel van de Taatelefoon is de lage drempelvrees zodat mensen gemakkelijk de hoorn afhaken om een concrete vraag te stellen.

Uit getuigenissen van de heer Cok blijkt trouwens dat op de meeste vragen snel kon worden geantwoord.

Dergelijke vorm van taaiadvies is, mijns inziens, broodnodig.

Wij stellen immers vast dat de taalverloeding voortdurend toeneemt. Het is geen eenvoudige opdracht voor leerkrachten om leerlingen gevoelig te maken voor taalfierheid. Heel wat leerkrachten Nederlands geven het beste van zichzelf om jongeren te motiveren voor een goed taalgebruik. De respons is echter onvoldoende. Het nonchalante gedrag van de maatschappij weerspiegelt zich ook in het taalgebruik.

Tot mijn spijt moet ik al te dikwijls vaststellen dat het schaamrood de mensen naar de wangen stroomt als zij een fout maken tegen een vreemde taal. Dit is veel minder het geval als zij fouten maken tegen hun moedertaal.

De Taatelefoon is een van de instrumenten die een signaalfunctie kun-

nen vervullen om de taalfierheid op te peppen en een taalsensibilisering in de hand te werken.

Ik ga niet akkoord met de uitspraak van collega Maertens inzake de povere kwaliteit van de decreten inzake taal.

Het is correct dat men een aantal decreten inzake taalgebruik heeft moeten bijschaven. Toch meen ik te mogen zeggen dat de Vlaamse Raad en zijn regering, in vergelijking met de federale overheid met haar schabouwelijk taalgebruik, veel beter presteren.

Omwille van de sensibilisering en de in het verleden bewezen nood aan taaiadvies, betreur ik dat de Taatelefoon niet langer rinkelt.

Dat het bedrijfsleven als het ware overspoeld wordt met Engelse woorden is een teken aan de wand en bewijst eens te meer dat wij het niet zo nauw nemen met onze taal.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, het siert de leden van de Vlaamse Raad dat zij veel belang hechten aan het taalgebruik, niet alleen intern maar ook extern door de burger.

Mijnheer Maertens, u bent een schitterend woordkunstenaar met een plastisch taalgebruik. Ik hoop dat u mij het niet kwalijk zult nemen een zakelijk antwoord te geven op de talloze vragen die u mij voor de zoveelste maal stelt.

Ik heb een overzicht gemaakt van de vragen die u mij ter zake tijdens de afgelopen maanden hebt gesteld. Ik verwijs onder meer naar mijn brief van 8 november 1994, de mondelinge vraag van december 1994, uw mondelinge vraag naar aanleiding van het begrotingsdebat eveneens in december 1994 en mijn antwoord op uw schriftelijke vraag van 20 februari 1995. Op al deze vragen heb ik telkens uitvoerig geantwoord waarom

er in deze problematiek weinig schot komt.

Vermits mijn antwoorden van recente datum zijn, vrees ik u vandaag geen noemenswaardige nieuwigheden te kunnen meedelen.

Als minister van Cultuur deel ik uw bekommernis.

Op dit ogenblik onderzoekt mijn departement op welke manier de Taatelefoon opnieuw operationeel kan worden gemaakt.

De nieuwe, autonoom verkozen Vlaamse Raad zal het decreet van 1975 moeten herzien.

Ik herinner u eraan dat er toen nog geen sprake was van de Nederlandse Taalunie.

Bepaalde elementen van het decreet hebben een dubbel gebruik.

Het staat buiten kijf dat het decreet moet worden geactualiseerd.

De verschillende communicatiekanalen naar de burger kunnen worden behandeld bij de opstelling van het nieuwe decreet.

Rekening houdend met de evolutie binnen de Taalunie moet men, mijns inziens, bij de opstelling van het nieuwe regeerakkoord voldoende aandacht besteden aan taal en taalgebruik van de burgers.

Mijnheer Maertens, ik wens wat dieper in te gaan op uw concrete vragen.

De Raad voor Taaiadvies werd opgericht in 1971. Het is een officiële, door de minister ingestelde raad. De Raad heeft volkomen normaal gefunctioneerd van 1976 tot september 1985.

Dat is in feite de realiteit.

De Raad bestond uit 12 personen die om de drie jaar door de minister werden benoemd. De Raad voor Taaiadvies had onder meer tot taak, vier tot zes keer per jaar, de via de taaladviseur binnengekomen taalvra-

Weckx

gen te beoordelen en er één of verschillende besprekingen aan te wijden.

In 1990 - en u hebt dat ook gezegd - werd de Raad voor Taaiadvies officieel opnieuw samengesteld. Veel slagkracht heeft de laatste officiële Raad zeker niet aan de dag gelegd, aangezien er sinds 1990 - en ik vestig daarop uw aandacht - geen officiële notulen meer voorradig zijn.

Na het verlopen van de ambtstermijn 1990-1993 werd niet overgegaan tot de installatie van een nieuwe Raad voor Taaiadvies omdat ik het resultaat van een globale evaluatie inzake de bestaande adviesorganen, raden en commissies - en u weet hoe talrijk die zijn in het departement van Cultuur - wilde afwachten. Immers, op 7 oktober 1993 had de Vlaamse regering beslist om de bestaande adviesorganen, raden en commissies te inventariseren en te evalueren met het oog op een herstructurering tot een coherent geheel per beleidssector. Dit onderzoek werd op het einde van 1994 afgerond.

Specifiek ten aanzien van de Raad voor Taaiadvies kwam men tot het besluit dat verder onderzoek noodzakelijk was alvorens over de opportuniteit van een Raad voor Taaiadvies een beslissing te nemen.

De Raad voor Taaiadvies kan, volgens het decreet van 12 maart 1975, een beroep doen op wetenschappelijke medewerkers en, voor het secretariaat van de Raad, op ambtenaren aangeduid door de Vlaamse minister van Cultuur.

Tot september 1992 was de heer Paul Cokx als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Raad voor Taaiadvies. Hij nam tevens de secretariaatsfunctie van de Raad waar. Sindsdien is de heer Cokx vrijwillig, als adviseur-filoloog, in dienst getreden bij het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. We hebben hem niet weggekocht. De heer Cokx

heeft bij zijn indiensttreding zijn ontslag gegeven als wetenschappelijk medewerker bij de Raad, zodat deze zonder medewerkers kwam te zitten. Dit is vandaag nog steeds zo.

Conform artikel 5 van het decreet ligt het initiatief om wetenschappelijke medewerkers in dienst te nemen toch wel bij de Raad zelf. Ik herhaal echter dat we de schuldigen niet moeten zoeken - men kan dan trouwens een bepaalde richting aanduiden wat u ook hebt gedaan - maar dat we tot een nieuw decreet moeten komen waarin we de nieuwe opdracht voor de Raad voor Taaiadvies omschrijven en ook duidelijk bepalen wie verantwoordelijk is en wie wetenschappelijke medewerkers kan aanwerven.

Vervolgens wil ik toch even ingaan op de bevoegdheden van de Raad voor Taaiadvies. Volgens het decreet heeft de Raad twee belangrijke functies. De eerste functie is het verstrekken van advies in zaken die verband houden met de bevordering van de kennis en het goed gebruik van de Nederlandse taal. In de praktijk werd dit via de Taaitelefoon georganiseerd. Dit was een goed initiatief, maar de Raad heeft er zich toch te veel mee vereenzelvigd en zijn decretale opdracht daardoor iets te limitatief ingevuld. De tweede functie is het opstellen van woordenlijsten in verband met ambtelijke terminologie. Volgens de toenmalige minister is dit en ik citeer : "Het algemeen woordgebruik door de ambtenaren uit de overheidssector, gebezigd in de uitoefening van hun functie en waaraan rechtsgevolgen kunnen worden verbonden". Dit is een citaat uit de voorbereidende werken. Hierbij wordt gestreefd naar een eenvoudigheid met het ambtelijk taalgebruik in Nederland. De woordenlijsten kunnen bij decreet algemeen bindend worden verklaard voor de rechtstreeks of onrechtstreeks onder de overheid ressorterende diensten. Tot op heden werd geen enkele woordenlijst ooit ter goedkeuring voorgelegd.

Het past hieromtrent de aandacht te vestigen op de inrichting, de opdracht en de werking van de Nederlandse Taalunie. We kunnen mekaar natuurlijk om de oren slaan met artikelen. Ik heb hier trouwens nog een paar andere artikelen die u niet hebt geciteerd. In artikel 4, lid 7 van het Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie staat dat de beide landen besluiten tot het gemeenschappelijk bepalen van een gelijke terminologie ten behoeve van de wetgeving en de officiële publikaties.

In artikel 5, lid e en h, zeggen de verdragsluitende partijen bovendien dat, wanneer zij het nodig achten, gezamenlijk de instelling van de databanken op het gebied van de terminologie en het opstellen van woordenlijsten zullen bevorderen. Zoals u weet, is trouwens binnen de Taalunie sinds 1986 een samenwerkingsverband Nederlandstalige terminologie werkzaam.

In het actieplan 1992-1993 werd tevens de oprichting van een werkgroep "ambtelijke terminologie" in het vooruitzicht gesteld. Die werkgroep is, helaas, tot nu toe nog niet operationeel maar werd als hoge prioriteit opgenomen in het laatste werkplan 1994-1996 van de Taalunie. Daarnaast is er, in het kader van de Nederlandse Taalunie, een taaladviesoverleg en een taaiadviescommissie opgericht. In het taaladviesoverleg zetelen taaiadviesdiensten en vertegenwoordigers van instanties die normatieve produkten vervaardigen, zoals woordenboeken, grammaticaboeken enzovoort, met als doel tot oplossingen te komen voor de gemeenschappelijke problemen. De taaiadviescommissie is een normatief taaicollege bestaande uit gezaghebbende taaiadviesdiensten. Deze commissie houdt zich bezig met het oplossen van normeringskwesties die door derden worden voorgelegd, zoals woordenboekredacties, taaiadviesdiensten en het taaladviesoverleg.

Het heeft mijns inziens geen zin - en het verhoogt trouwens alleen maar de structurele kosten - wanneer het

Weckx

werk waarvoor de Taalunie als intergouvernementele organisatie in het leven werd geroepen, zou worden overgedaan. Ik ben van mening dat het telefonische taaiadvies aan de burger opnieuw zou moeten kunnen worden georganiseerd, minstens voor een proef- en evaluatieperiode. De manier waarop dit advies moet worden georganiseerd is echter nog een open vraag. Een aantal formules wordt momenteel onderzocht. Een mogelijkheid is de integratie in de administratie, wat op dit ogenblik moeilijk blijkt te zijn. Een andere mogelijkheid bestaat erin een externe instantie - en persoonlijk heb ik daartegen geen bezwaar - te belasten met de dienstverlening van een taaitelefoon.

Het telefonisch taaiadvies aan de burger kan evenwel niet worden verzorgd door de cel taaiadvies van de administratie, kanselarij en voorlichting van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De cel taaladvies nam de taak van de Taaltelefoon slechts tijdelijk waar namens de Raad voor Taaiadvies. Bij beslissing van 20 juli 1994 heeft de Vlaamse regering de taken en de opdrachten van de cel taaiadvies definitief vastgesteld. De cel is belast met het taalkundig nazicht van alle wetteksten van de Vlaamse overheid, de ambtelijke teksten en de taalkundige doorlichting van alle diensten. Het interne taaiadvies verschilt daarenboven dermate van het externe taaiadvies

dat personeelsuitbreiding van deze gespecialiseerde cel in de gegeven omstandigheden niet wordt overwogen.

Mijnheer de voorzitter, ik had oprecht gehoopt - en u hoeft mij niet te geloven maar ik zeg het in alle openheid - dat dit dossier binnen deze regeerperiode op de ene of de andere manier met een positief resultaat zou kunnen worden afgerond. U zult begrijpen dat dit echter nog moeilijk haalbaar zal zijn. Ik ben wel bereid in de komende weken een inspanning te leveren om nog vóór de ontbinding van het parlement concreet via een nota aan de Vlaamse regering voor te stellen op welke manier wij zouden kunnen komen, mits het openlaten van verschillende opties, tot het instellen van een nieuwe taaitelefoon voor de burgers.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de minister, uw antwoord verheugt mij. Ik wil zeker niet polemiseren over artikelen. Ik stel met genoegen vast dat wij eenzelfde bezorgdheid delen.

Wat ik u wel een beetje kwalijk neem, is dat in de periode en zeker vanaf eind 1994 waarin reeds duidelijk werd dat een verder onderzoek noodzakelijk was, nog niets concreets werd beslist. Ik vind dat niet verantwoord.

Ik apprecieer uw belofte nog vóór het einde van deze regeerperiode

een initiatief ter zake te zullen nemen.

Mijnheer de minister, ter ondersteuning van uw initiatief zal ik een voorstel van wijziging van het decreet van 1975 indienen.

Ik kondig eveneens een met redenen omklede motie aan.

Het verheugt mij eveneens dat de minister belooft dat deze problematiek deel zal uitmaken van de volgende regeringsverklaring.

Mijn interpellatie had enkel tot doel de zwakke taalgebruiker een duwtje in de rug te geven en aan te tonen dat wij op de ingeslagen weg voortgaan !

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Maertens werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

— *Het incident wordt gesloten om 11.20 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties.

Ze worden in twee edities uitgegeven :

- de eerste, met witte kaft en het embleem van de Vlaamse Raad in goudkleur, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen ;
- de tweede, met witte kaft en met onderaan rechts de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

AZRV : Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften

BAAZ : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

BEAG : Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

CULT : Commissie voor Cultuur

EELW : Commissie voor *Economic, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid*

FIBE : Commissie voor Financiën en Begroting

HROL : Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting

LENA : Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

MEDI : Commissie voor de Media

ONVW : Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

OPWV : Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

SAMW : Commissie voor Samenwerking

WEGE : Commissie voor Welzijn en Gezondheid